

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S.**, so sídlom vo **S.**, IČO: **X.**, zastúpeného JUDr. **F. K.**, advokátom so sídlom v **P.**, proti žalovanej **G.**, so sídlom v **P.**, IČO: **X.**, zastúpenej JUDr. **R. S.**, advokátom so sídlom v **D.**, o **vydanie hnutel'nej veci**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5 C 9/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. októbra 2012 sp. zn. 19 Co 59/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Svidník rozsudkom zo 4. mája 2011 č.k. 5 C 9/2008-178 uložil žalovanej povinnosť vydať žalobcovi do troch dní obraz „Ikona Posledného súdu“, technika tempera na konopnom plátne, s vnútornou obrazovou plochou (bez rámu) 166,5 cm x 235,5 cm, s vonkajšou orámovanou plochou 168,5 cm x 237,5 cm (ďalej len „sporný obraz“). Pri rozhodovaní vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že sporný obraz pochádzal z Rakovčička. Ako majetok žalobcu je riadne evidovaný od roku 1970 v knihe prírastkov pod číslom 1/72, číslo negatívu 25164, inventárne číslo M 1793. Do dispozície žalovanej sa dostal len v dôsledku exekúcie, ktorá mala byť v skutočnosti vedená na iný („úplne a diametrálne odlišný“) obraz pochádzajúci z obce Topoľa. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom z 30. októbra 2012 sp. zn. 19 Co 59/2012 napadnutý rozsudok vo veci samej potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a vo výroku o náhrade trov konania zrušil. Stotožnil sa so záverom prvostupňového súdu, že v minulosti bola vedená exekúcia na základe rozsudku, ktorý dostatočne nešpecifikoval obraz, o vydanie ktorého išlo. V dôsledku toho došlo k tomu, že žalobcovi bol odňatý sporný obraz (pochádzajúci z obce Rakovčičk), i keď exekučný titul

sa týkal obrazu z obce Topoľa. Vzhľadom na to, že žalovaná v priebehu konania nevyprodukovala žiadne dôkazy preukazujúce, že je vlastníčkou sporného obrazu, odvolací súd sa nestotožnil s jej argumentáciou, podľa ktorej žalobca nie je vlastníkom sporného obrazu. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Uviedla, že v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. d/ a f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázala na to, že medzi tými istými účastníkmi prebehlo konanie o o vydanie obrazu „Posledný súd“, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5 C 617/1994 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 Co 380/2002. V prejednávanej veci ide o ten istý obraz, povinnosť vydať ho sa vyvodzuje z rovnakého skutkového stavu a ide o konanie medzi tými istými subjektmi. Namietala preto, že v prejednanom prípade došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. Podľa jej názoru došlo v konaní tiež k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., a to tým, že napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu. V dovolaní vyjadrila tiež nesúhlas so zamietnutím jej návrhu na vykonanie dokazovania súdnym znalcom z odboru posudzovania umeleckých diel. Napokon uviedla, že súdy vec nesprávne právne posúdili v otázke vlastníctva sporného obrazu. Navrhla, aby bol napadnutý rozsudok zrušený a vec vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nie sú dané dovolacie dôvody, a preto je potrebné dovolanie žalovanej zamietnuť. Zároveň požiadal o náhradu trov dovolacieho konania, ktoré aj vyčíslil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť

(len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

1. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolanie žalovanej nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

2. Žalovaná v dovolaní uviedla, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

Uvedené ustanovenie dopadá na prípady, v ktorých súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.) alebo prv začatého konania (§ 83 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej zistenie vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, resp. vedie sa konanie a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb

aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 5 C 617/1994-180 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 380/2002 sa týkal obrazu „Posledný súd“ (Poslidnij sud) pochádzajúceho z obce Topoľa (k tomu vid' bližšie uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 83/2004). Sporný obraz však (na rozdiel od toho) pochádza z obce Rakovčík. V právnej veci vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5 C 617/1994 išlo o žalobu, opodstatnenosť ktorej bola vyvodzovaná na tom skutkovom základe, že v minulosti došlo k majetkovej krivde opodstatňujúcej vydanie obrazu podľa § 4 ods. 2 písm. h/ zákona č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam. V prejednávanej veci ale (na rozdiel od toho) sa žalobca domáhal vydania sporného obrazu poukazujúc na skutkové okolnosti, za ktorých mu bol odobratý v rámci exekučného konania.

Z oboch vyššie vysvetlených dôvodov je zrejmé, že konaniu v prejednávanej veci nebránila prekážka *res iudicata* a námietka žalovanej o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. je nedôvodná.

3. Žalovaná tvrdí, že jej v konaní bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné oprávnenia. Najvyšší súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol, že pokiaľ bolo rozhodnutie súdu vydané na základe neúplne alebo nesprávne zisteného skutkového stavu, neznamená to bez ďalšieho, že je daný dôvod prípustnosti podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (obdobne R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). O procesnú vadu takejto povahy ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania

svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Zo spisu nevyplýva, že by žalovanej bolo odňaté niektoré z uvedených procesných práv.

3.1. Z niektorých vyjadrení žalovanej v dovolaní vyplýva, že namieta nesprávnosť vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania. K tomu dovolací súd uvádza, že podľa § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

3.2. Námiетка žalovanej o postupe súdov nižších stupňov súvisiaca s nevykonaním dôkazu nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

3.3. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že neopodstatnená je aj námiетка žalovanej o vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

4. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka sa nestotožňuje s právnym posúdením veci odvolacím (i prvostupňovým) súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne

posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý ale môže byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v ustanovení § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej z § 238 a § 237 O.s.p. nemožno vyvodiť, dospel najvyšší súd k záveru, že jej opravný prostriedok je procesne neprípustný. Dovolací súd preto dovolanie žalovanej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

6. O trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Najvyšší súd o trovách dovolacieho konania nerozhodol z dôvodu, že sudy nižších stupňov o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania doposiaľ právoplatne nerozhodli. Krajský súd v Prešove uznesením z 21. novembra 2013 sp. zn. 19 Co 36/2013 uznesenie súdu prvého stupňa o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.); po zrušení veci súd prvého stupňa o trovách konania doposiaľ nerozhodol.

V danom prípade treba pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania posúdiť viacero otázok, ktoré na súdoch nižších stupňov neboli dosiaľ riešené a posúdené právoplatným rozhodnutím súdu o trovách konania. Najvyšší súd, ktorý v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.), nemá procesné nástroje na to, aby si pre účely svojho rozhodovania obstaral potrebné skutkové podklady. Navyše, ak by v takomto prípade o trovách dovolacieho konania predsa len rozhodol, bolo by jeho rozhodovanie spojené s posudzovaním otázky významnej aj pre rozhodovanie súdov nižších stupňov o trovách prvostupňového a odvolacieho konania, ktorá ale má byť vyriešená a právoplatne rozhodnutá najskôr týmito súdmi.

So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd konštantne zastáva názor, ak dovolací rozhoduje o dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ktorým nebolo

rozhodnuté o trovách konania, o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 49/2014, 3 Cdo 358/2015).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. apríla 2016

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková